

## STYRDOKUMENT

### Anvisning för placering vid förskoleklass och grundskola

<b>Beslutad när</b>	2021-06-15
<b>Beslutad av</b>	Grundskolenämnden
<b>Diarienummer</b>	GSN/2021:316
<b>Ersätter</b>	GSN/2020:433
<b>Gäller för</b>	Barn- och utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen (Eskilstuna Direkt)
<b>Gäller fr o m</b>	2021-07-01
<b>Gäller t o m</b>	Tills vidare
<b>Dokumentansvarig</b>	Hans Ringström

#### Anvisning

En anvisning är ett styrande dokument med detaljerade regler för hantering av en viss verksamhet. Anvisningar kan vara tidsbegränsade eller ej tidsbegränsade.

Om anvisningen ska vara kommun- och/eller koncernövergirande ska det beslutas av kommundirektören, i annat fall av ansvarig direktör/chef.

## Innehåll

STYRDOKUMENT .....	1
Anvisning för placering vid förskoleklass och grundskola .....	1
Inledning .....	3
Vad säger skollagen och rättspraxis? .....	3
Regler runt skolvalet till kommunal skola inför förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7 .....	4
Anvisad skola .....	4
Urvalskriterier vid skolvalet .....	4
1. Upptagningsområde .....	4
2. Relativ närhet .....	4
3. Syskonförtur .....	5
4. Lottning .....	5
Praktisk hantering .....	5
Inledning .....	5
Elever som går på fristående skolor .....	5
Elever med skyddade personuppgifter .....	6
Särskilt om vårdnad och oenighet .....	6
Grundsärskolan .....	6
Musikklass .....	6
Tidigare skolstart - förskoleklass .....	6
Tidigare skolstart – grundskolan .....	6
Uppskjuten skolstart .....	6
Fritidshem .....	7
Nyckelön, Västerås kommun .....	7
Regler runt skolplaceringar och skolbyte utanför skolvalsperioden .....	7
Anvisad skola – när den sökta årskursen är full på skolan .....	7
Praktisk hantering .....	7
Byte p.g.a. elevhälsoskäl .....	8
Byte från fristående skola till kommunal skola .....	8
Skolplacering i annan kommun än hemkommunen .....	8
Uppsägning av skolplacering .....	9
Att överklaga en skolplacering .....	9
Skolplaceringsbeslut fattade under skolvalsperioden, inför förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7 .....	9

Skolplaceringsbeslut vid inflytt till kommunen eller vid önskan om byte av skola utanför skolvalet. ....10

## Inledning

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år och ska som huvudregel börja fullgöras i förskoleklassen. Skolplikten upphör sedan vanligen vid utgången av vårterminen det tionde året efter det att barnet börjat fullgöra skolplikten. Under denna period är det hemkommunen som ansvarar för att barnet får den kostnadsfria grundläggande utbildningen i allmän skola, som eleven enligt skollagen har rätt till. Även barn som stadigvarande vistas i kommunen på grund av särskilda omständigheter, såsom asylsökande, har rätt till skolgång.

En elev ska som huvudregel placeras vid den skolenhet som vårdnadshavarna önskar. Då det inte är möjligt att tillgodose alla vårdnadshavares önskemål behöver kommunen ha styrdokument som säkerställer att det sker en likvärdig och rättssäker hantering av skolvalet.

I Eskilstuna kommun genomförs skolval till de kommunala skolorna inför förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7.

## Vad säger skollagen och rättspraxis?

Ett barn ska enligt skollagen placeras vid den kommunala skola där vårdnadshavarna önskar att barnet ska gå om inte detta innebär att ett annat barns rätt till skola nära hemmet åsidosätts (närhetsprincipen). Denna bestämmelse syftar till att värna rätten till en skolplacering nära hemmet även för barn vars vårdnadshavare inte har framfört något önskemål om placering vid en viss skolenhet. Kommunen avgör hur många elever som får plats vid varje skolenhet. När det finns fler elever som vill gå på en skola än det finns antal platser, måste kommunen bedöma vilka elever som har bäst rätt till plats på skolan med beaktande av närhetsprincipen.

Enligt rättspraxis är innebörden av skollagens formulering ”nära hemmet” beroende av lokala förhållanden. Varje kommun har rätt att bestämma vilka kriterier som ska gälla med beaktande av faktorer som t.ex. avstånd mellan hemmet och tillgängliga skolor. Urvalskriterierna ska vara sakliga, objektiva och icke-diskriminerande samt utgå från vad som är bäst för samtliga elever. Närhetsprincipen innebär inte att barn som bor närmast en viss skola enbart av detta skäl ska ges företräde framför andra sökande i kommunen.

Kommunen kan även frånga vårdnadshavarens önskemål under vissa omständigheter, såsom om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Rätten till skolskjuts kan påverkas om en elev väljer en annan skola än den anvisade skolan.

## Regler runt skolvalet till kommunal skola inför förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7

Skolvalet administreras av kontaktcentret Eskilstuna direkt och genomförs i november till december varje år. Beslut om skolplacering ges under vårterminen inför nästkommande läsår.

Fristående skolor har egna antagningskriterier och administrerar sina egna skolval. Vid val av fristående skola inom eller utanför Eskilstuna kommun ska vårdnadshavare kontakta önskad fristående skola direkt.

### Anvisad skola

Eskilstuna kommuns system för skolplaceringar bygger på att varje skola har ett geografiskt definierat upptagningsområde. Denna skola blir då s.k. anvisad skola för de barn som bor inom upptagningsområdet. För de yngre årskurserna; F-6, är närhet en avgörande faktor vid indelning av upptagningsområden. För elever i högstadiet kan en skola som ligger längre bort bli anvisad skola.

En elev har under skolvalsperioden alltid rätt till plats på anvisad skola inom vars upptagningsområde eleven är folkbokförd. Om elevens folkbokföring är felaktig, och eleven enligt folkbokföringslagen (1991:481) skulle varit folkbokförd på en annan adress, ska eleven dock erbjudas plats på anvisad skola utifrån den rätta bosättningsadressen.

### Urvalskriterier vid skolvalet

När det finns fler sökande till en skola än vad det finns platser sker urvalet enligt följande urvalskriterier i prioritetsordning.

#### 1. Upptagningsområde

I första hand bereds eleverna i upptagningsområdet plats vid anvisad skola. Det gäller både barn till de vårdnadshavare som lämnat in önskemål om att barnet ska beredas plats vid anvisad skola och de vårdnadshavare som inte lämnat in något önskemål alls.

#### 2. Relativ närhet

Eventuella återstående platser vid skolan efter att elever inom upptagningsområdet beretts plats fördelas till sökande som bor utanför upptagningsområdet efter mätning av den relativa närheten.

Relativ närhet räknas ut genom att avståndet mellan elevens hem och elevens anvisade skola subtraheras med avståndet mellan elevens hem och

den skola som eleven sökt. Den som har ett högre värde i differensen har företräde till den sökta skolan framför den som har ett lägre värde.

Avståndet som mäts är kortaste väg till skolan från elevens folkbokföringsadress. För att öka förutsägbarheten är det vanliga väg alt. gata som mäts, inte gång- eller cykelväg.

### **3. Syskonförtur**

Om två eller flera elever bor på exakt samma relativa avstånd från skolan gäller förtur för elever som ska börja i förskoleklass (eller där rektor beslutat att eleven ska börja direkt i årskurs 1) och som har syskon i årskurs F-3 på skolan. Det gäller även icke-biologiska syskon så länge syskonen är folkbokförda på samma adress.

### **4. Lottning**

Om det finns fler sökande än platser vid en viss skola och två barn bor på exakt samma relativa avstånd från skolan samt syskonförtur inte gäller så avgörs valet av lottning under tillsyn av notarius publicus.

## **Praktisk hantering**

### **Inledning**

Information kring skolvalet skickas ut till vårdnadshavarna inför att barnen ska börja förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7 i grundskolan. Vårdnadshavarna uppmanas att logga in i kommunens e-tjänst ([eskilstuna.se/skolval](http://eskilstuna.se/skolval)) för att se vilken skola som blir barnets anvisade skola, samt för att göra ett aktivt skolval. Om vårdnadshavarna inte lämnar in önskemål om en viss skolplacering placeras barnet vid anvisad skola.

Det har betydelse hur elev och vårdnadshavare har rangordnat de önskade alternativen i skolvalsansökan. Först placeras alla elever utifrån sitt förstahandsval och därefter fördelas ytterligare lediga platser utifrån val i andra och tredje hand.

Det är elevens folkbokföringsadress när beslut om skolplacering fattas som styr vilken skola eleven blir placerad på. Det är därför viktigt att vårdnadshavarna tar kontakt med Eskilstuna Direkt om de är osäkra på vilken skola som är anvisad skola utifrån den kommande flytten.

### **Elever som går på fristående skolor**

Elever som går på fristående skolor får samma information som elever som går på kommunala skolor hemskickad till sig. Dessa elever har möjlighet att välja en kommunal skola men gör de inget val i samband med skolvalet, och deras nuvarande skola har nästkommande årskurs, sker ingen placering.

### **Elever med skyddade personuppgifter**

Vårdnadshavare till elever med skyddade personuppgifter kan inte genomföra skolvalet i kommunens e-tjänst och ska därför kontakta kontaktcentret Eskilstuna Direkt.

### **Särskilt om vårdnad och oenighet**

Om en elev har två vårdnadshavare ska dessa gemensamt fatta beslut om elevens skolplacering. Om vårdnadshavarna är separerade men har gemensam vårdnad om eleven får en elev som saknar skolplacering en anvisad skola utifrån den adress där eleven är folkbokförd. Eleven har dock lika stor rätt att gå i den skola som tillhör den andra vårdnadshavarens upptagningsområde.

Vid oenighet mellan vårdnadshavarna fattas beslut om placering av tjänsteman på delegation från grundskolenämnden.

### **Grundsärskolan**

För elever som tillhör grundsärskolans personkrets och söker plats i grundsärskolan finns ett särskilt antagningsförfarande.

### **Musikklass**

Dessa anvisningar gäller inte för plats i musikklass där särskilda färdighetsprov enligt skollagen utgör urvalskriterier.

### **Tidigare skolstart - förskoleklass**

Ett barn får tas emot i förskoleklass redan det kalenderår barnet fyller fem år. Eleven har då inte skolplikt, men en skyldighet att delta i undervisningen. Den sökta skolans rektor beslutar om eleven ska tas emot i förskoleklass efter utredning. Eleven kan endast tas emot i mån om plats.

### **Tidigare skolstart – grundskolan**

Ett barn får börja fullgöra sin skolplikt i grundskolan och grundsärskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om barnet gått ut förskoleklassen alternativt om vårdnadshavaren begär det. Om vårdnadshavaren begär det, och barnet bedöms ha förutsättningar kan rektor, om det avser grundskolan, fatta beslut om att barnet får börja direkt i grundskolan utan att först ha gått ut förskoleklass. Om det gäller grundsärskolan är det barnets hemkommun som fattar beslutet.

### **Uppskjuten skolstart**

Om det finns särskilda skäl kan ett barn medges uppskjuten skolplikt med ett år. Uppskjuten skolplikt är ett ingripande beslut eftersom man fråntar eleven rätten till utbildning. Bedömningen av om särskilda skäl föreligger måste därför göras väldigt restriktivt

Beslut om uppskjuten skolplikt fattas av elevens hemkommun.

### **Fritidshem**

Elever som får skolplacering har rätt till fritidshemsplacering på samma skola. Familjen söker själv plats på fritidshem i kommunens e-tjänst i samband med skolvalet eller senare.

### **Nyckelön, Västerås kommun**

Elever bosatta på Nyckelön i Västerås kommun har rätt till skolplats på Tegelvikens skola.

## **Regler runt skolplaceringar och skolbyte utanför skolvalsperioden.**

Om en elev flyttar in i kommunen under läsåret, eller vill göra ett skolbyte, ska en ansökan göras i kommunens e-tjänst.

Utgångspunkten är precis som vid skolvalet vårdnadshavarnas önskemål. Om inte önskemålet går att tillgodose ska ansökan hanteras enligt samma urvalsregler som under skolvalet, förutom nedanstående undantag gällande anvisad skola.

### **Anvisad skola – när den sökta årskursen är full på skolan**

Skolchef kan utanför ordinarie skolvalsperiod göra bedömningen att en årskurs på en skola är full, och att skolan därför inte kan ta emot fler elever inom den årskursen.

Om en elev som är folkbokförd inom den aktuella skolans upptagningsområde söker sig till skolan, ska eleven anvisas till annan närliggande skola. Bedömningen av vilken skola som i denna situation är elevens anvisade skola görs av tjänsteman på barn- och utbildningsförvaltningen, på delegation från grundskolenämnden.

Om en elev som inte är folkbokförd inom den aktuella skolans upptagningsområde söker sig till skolan, ska elevens ansökan avslås.

### **Praktisk hantering**

Om en skola har plats att ta emot en elev är det skolans rektor som beslutar om skolplaceringen. Finns det flera elever som ansökt om plats på skolan, när det blir en ledig plats, sker urvalet utifrån samma urvalsprinciper som under skolvalet, d.v.s. upptagningsområde, relativ närhet, syskonförtur och lottning. Önskemål om att få börja på en viss skola sparas under pågående termin. Kvarstår önskan om skolbyte till en viss skola måste en ny ansökan göras inför varje termin.

Om en årskurs på en skola, som tidigare har beslutats vara helt full av skolchef, får utrymme att ta emot en eller flera elever, ska platserna i första hand erbjudas elever som är folkbokförda inom skolans upptagningsområde. Om det finns fler elever folkbokförda inom upptagningsområdet som önskar börja på skolan, än vad det finns platser på skolan, ska platserna erbjudas utifrån en mätning av den relativa närheten i förhållande till den skola som respektive elev får som ny anvisad skola. Skolan, inom vars upptagningsområde eleverna är folkbokförda i, blir då den sökta skolan i beräkningen.

### **Byte p.g.a. elevhälsoskäl**

Vid byte på grund av elevhälsoskäl sker placeringen efter utredning och samverkan mellan skolans lokala elevhälsa och huvudmannen. Placeringen vid en viss skolenhet ska bedömas vara nödvändig för att få till stånd en fungerande skolgång för eleven. Tillämpningen ska ske med stor restriktivitet och behovet av skolbyte ska styrkas med skriftligt underlag från elevens skola och från eventuella externa insatser. Beslut om lämplig skolplacering fattas sedan av tjänsteman på barn- och utbildningsförvaltningen på delegation från grundskolenämnden.

Byte p.g.a. elevhälsoskäl kan inte ske till en årskurs på en skola som bedömts vara full även för elever bosatta inom upptagningsområdet.

### **Byte från fristående skola till kommunal skola**

En elev som går på en fristående skola har under hela sin skolgång rätt att byta till en kommunal skola. Om bytet görs i samband med skolvalsperioden inför årskurs 4 eller årskurs 7 har eleven alltid rätt att börja på den kommunala skola inom vars upptagningsområde eleven bor. Om en elev önskar byta skola utanför skolvalsperioden, och skolan vars upptagningsområde eleven tillhör har bedömts vara full i elevens årskurs, ska eleven anvisas till annan skola.

## **Skolplacering i annan kommun än hemkommunen**

Om särskilda skäl föreligger har en elev med hänsyn till sina personliga förhållanden rätt att bli mottagen i en annan kommuns skola. Den mottagande kommunen avgör om särskilda skäl föreligger efter att ha inhämtat ett yttrande från elevens hemkommun. Om en elev har tagits emot i en annan kommuns grundskola har eleven rätt att gå kvar i den skolan hela läsåret även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret. Om bara en årskurs återstår av elevens skolgång i grundskolan har eleven rätt att gå kvar även det sista läsåret.



En elev kan även i annat fall tas emot i annan kommuns grundskola om den mottagande kommunen beviljar detta. Elevens vårdnadshavare ska i sådana fall själv direkt kontakta skolan i den andra kommunen som avgör om den vill ta emot eleven. En elev från Eskilstuna kommun som önskar gå i annan kommuns skola kan beredas plats där om kommunen godkänner den interkommunala ersättningen från Eskilstuna kommun.

En vårdnadshavare kan även ansöka om plats vid en fristående grundskola utanför hemkommunen för sitt barn. En fristående skola ska enligt huvudregeln vara öppen för alla elever som har rätt att gå i grundskolan. Huvudmannen för skolan avgör hur många elever som kan tas emot på skolan. Ansökan om skolplacering vid fristående skola i annan kommun riktas direkt till den fristående skolan.

## Uppsägning av skolplacering

En elev som byter skolplacering till fristående skola ska göra anmälan om detta i e-tjänsten. En elev som flyttar från kommunen ska göra en utflyttsansökan. En skola kan på grund av skolpliktsansvaret aldrig skriva ut en grundskoleelev utan att försäkra sig om att eleven har en ny skolplacering. Om skolan misstänker att eleven flyttat utomlands ska kontakt tas med förvaltningens skolpliktsbevakare innan eleven skrivs ut från skolan.

## Att överklaga en skolplacering

Vårdnadshavare som är missnöjda med ett skolplaceringsbeslut kan överklaga beslutet.

### **Skolplaceringsbeslut fattade under skolvalsperioden, inför förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 7.**

Beslut om skolplacering enligt närhetsprincipen, dvs. enligt 9 kap. 15 § första stycket och 10 kap. 30 § första stycket skollagen, kan överklagas till förvaltningsrätt inom ramen för s.k. laglighetsprövning. Genom laglighetsprövning prövas bara beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt. Det betyder att domstolen inte kan fatta ett nytt beslut i frågan, utan endast upphäva beslutet och kräva att kommunen fattar ett nytt beslut. De beslut om skolplacering som fattas under skolvalsperioden, när platser vid samtliga skolor tillsätts och som handläggs av Eskilstuna direkt, är enligt Eskilstuna kommuns bedömning fattade enligt närhetsprincipen för att säkerställa alla elevers rätt till en skolplacering nära hemmet.

Ett överklagande till förvaltningsrätten inom ramen för laglighetsprövning skickas direkt till Förvaltningsrätten i Linköping, Box 406, 581 04 Linköping. Överklagandetiden är tre veckor från det datum då det tillkännages på kommunens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats.

### **Skolplaceringsbeslut vid inflytt till kommunen eller vid önskan om byte av skola utanför skolvalet.**

Skolplaceringsbeslut där kommunen frångått vårdnadshavares önskemål då den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (dvs. beslut enligt 9 kap. 15 § andra stycket och 10 kap. 30 § andra stycket skollagen), kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Beslut där elev nekas plats på grund av att skolan är full och inte har plats för fler elever utöver de som redan fått plats där är fattade enligt dessa lagrum. I ett överklagande ska anges vilket beslut det gäller och varför man anser att beslutet ska ändras (dvs. varför man anser det vara felaktigt). Överklagandet ska innehålla namn, personnummer, adress och telefonnummer för den som överklagar. Om eleven har två vårdnadshavare ska det framgå att båda vårdnadshavarna står bakom överklagandet.

Ett överklagande till Skolväsendets överklagandenämnd skickas till Barn- och utbildningsförvaltningen, Eskilstuna kommun, 631 86 Eskilstuna men ska vara ställt till Skolväsendets överklagandenämnd. Överklagandet ska ha inkommit till kommunen inom tre veckor från det datumde klagande fick del av beslutet. Ändrar kommunen inte beslutet så som klagande begär, skickas skrivelsen vidare till Skolväsendets överklagandenämnd.